

Ökad jämställdhet ger fler

MAMMA- PRENÖRER

Svenska mammor startar eget eftersom deras partners tar föräldraledigt. Det visar nya resultat från ett forskningsprojekt vid Jönköping University. "En jämställd föräldraförsäkring med ett visst mått av kvotering har en positiv effekt på företagandet i Sverige", konstaterar professor Helene Ahl.

TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: OSMAN TAHIR OCH ALEXANDER GRAHN

” Intervjuerna visar tydligt att föräldraledigheten under det första året har gett mammorna utrymme för reflektion. De har hunnit fundera över om de är nöjda med sin anställning och fått tid att utveckla nya perspektiv och idéer.

I de anglosaxiska länderna är det ett etablerat fenomen: The Mumpreneurs. Kvinnor som startar eget när barnen är små för att kunna kombinera barnomsorg med arbete. Ofta i en bransch som är relaterad till deras föräldraskap – till exempel babymat eller babykläder. En av orsakerna är att föräldraledigheten bara gäller under en kort tid och att subventionerad förskola inte erbjuds på samma sätt som här i Sverige.

– Det finns en hel del internationell forskning kring mammaprenörer, men ingen har undersökt den svenska kontexten. Varför väljer våra mammor, som har helt andra förmåner i den svenska föräldra-

försäkringen, att starta eget? Och vad gör de?, undrar Helene Ahl som är professor i företagsekonomi vid Högskolan för lärande och kommunikation.

Det här är frågor som ska besvaras av projektet som drivs i samverkan mellan forskargrupperna Livslångt lärande/EMBLA vid Högskolan för lärande och kommunikation och Centre for Family Enterprise and Ownership, CeFEO, vid Jönköping International Business School. Helene Ahl leder projektet tillsammans med Magdalena Markowska och Lucia Naldi som är universitetslektor respektive professor i företagsekonomi vid Jönköping International Business School.

Mathilda Nord och Anna Andersson driver designstudio Stålverket.

VÅXANDE TREND

Mammaprenörer är en växande trend i Sverige – trots att det hos oss är lättare att kombinera föräldraskapet med förvärvsarbete än med egenföretagande, säger Lucia Naldi:

– Vi har gjort en kvantitativ studie med material från SCB, som omfattar alla svenska kvinnor som har fått barn under perioden 2001–2014. Som mammaprenör har vi definierat kvinnor som har startat företag under tiden som hon har barn i åldrarna 0–8 år. Den övre gränsen har bestämts av hur lång tid rätten till ledighet sträcker sig i föräldraförsäkringen.

Syftet har varit att ta reda på vad som driver de svenska mammaprenörerna. Är det svårigheten att få en anställning? Eller är det så att deras partners går in och tar föräldraledigheten?

JÄMSTÄLLDA FÖRHÅLANDEN

De preliminära resultaten är en politisk kioskvältare.

– De visar att mammor som inte har en fast anställning är mer benägna att starta eget. Mammor med invandrarbakgrund, som kan sakna den språkliga kompetensen

Vägghängd klädhängare i Stålverkets design.

” Den stora fördelen med entreprenörskapet har varit att jag hela tiden själv har kunnat skapa och omskapa förutsättningarna i mitt företagande på ett sätt som passar min livssituation.

och det sociala nätverket för att få en bra anställning, är också mer benägna att starta eget än mammor som inte har invandrarbakgrund. Men den viktigaste förklaringen är att mammaprenörerna har en partner som tar föräldraledigheten”, säger Lucia Naldi.

Forskarnas slutsats är att svenska kvinnor lever i förhållanden som är så pass jämställda att deras partners kan tänka sig att gå in och ta föräldraledigheten medan kvinnorna ägnar sig åt sitt företagande.

– Ska man vara lite politisk så skulle man kunna säga att de 90 dagarna i föräldraförsäkringen som numera är vikta åt vardera partnern har bidragit till att ändra på informella strukturer och banat vägen för kvinnors entreprenörskap, poängterar Helene Ahl.

TID FÖR REFLEKTION

Magdalena Markowska ansvarar för den kvalitativa studien som omfattar 15 svenska mammaprenörer.

– Intervjuerna visar tydligt att föräldraledigheten under det första året har gett mammorna utrymme för reflektion. De har hunnit fundera över om de är nöjda med sin anställning och fått tid att utveckla nya perspektiv och idéer. Och det har lett fram till företagandet, förklarar Magdalena Markowska.

De 15 företagarna som följs i forskningsprojektet är verksamma i många olika branscher och följer därmed heller inte de anglosaxiska mönstren.

– Våra mammaprenörer jobbar bland

annat med livsmedel, hud och hårvård, textil och möbler, som jurister och konsulter. Nästa steg blir en kvantitativ studie där vi kommer att undersöka vad mammaprenörerna jobbar med i ett nationellt perspektiv.

DESIGNSTUDIO PÅ SCIENCE PARK

En av de mammaprenörer som ingår i studien är Mathilda Nord, som driver designstudio Stålverket tillsammans med kollegan Anna Andersson.

– Jag började designa möbler, olika bord på stålunderreden med marmorskiva, vid sidan av mitt ordinarie jobb. Men så lärde jag känna Anna som hade jobbat på Nordiska Galleriet och som är en duktig formgivare. Vi insåg snabbt att vi ville jobba tillsammans i det som nu är Stålverket, berättar Mathilda.

Samtidigt som kompanjonerna fann varandra blev Mathilda gravid.

– Jag hade redan från början bilden framför mig hur jag skulle kunna kombinera

föräldraskapet med företagande. Och så blev det. Vi ställde ut våra möbler på Formex Young Designers och fick fyra återförsäljare direkt.

Mathilda fick sitt första barn 2015, det andra 2017, och hon har hela tiden kombinerat företagandet med föräldraledigheten.

– Jag har en partner som har stöttat mig, Han är också egenföretagare och även om han också har mycket att göra så är vi båda flexibla och har kunnat hjälpas åt.

I dag är Stålverket en renodlad designstudio som skapar möbler på uppdrag av producenter och Mathilda och Anna driver företaget från Science Park i Jönköping.

– Den stora fördelen med entreprenörskapet har varit att jag hela tiden själv har kunnat skapa och omskapa förutsättningarna i mitt företagande på ett sätt som passar min livssituation. Jag har till exempel kunnat anpassa försäljningen, i perioder när jag har behövt vara hemma mycket har jag sålt via Blocket istället för att besöka kund.

Projektet om mammaprenörer drivs av Lucia Naldi, Helene Ahl och Magdalena Markowska.